

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih **14 Ekim 2020**

Sayı **24970**

35130

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla

M. Balçık
Murat BAKAN

İzmir Milletvekili

İzmir'in Konak ilçesinde mülkiyeti Vakıflar Müdürlüğü'ne ait olan 120 yıllık Kaptan Mustafa Paşa İş Merkezi için 2016 yılında yap-işlet-devret modeliyle çalışmalara başlanmış, iş makineleriyle yapılan kazı çalışmaları sırasında binanın zemininde tarihi kalıntılara rastlanılmış ve 3'üncü derece arkeolojik sit alanında kalan bölgede inşaat çalışmaları durdurulmuştur.

Sonrasında ise ortaya çıkan tarihi kalıntılarla ilgili İzmir 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından verilen kararla bölgede sondaj yapılmış, kalıntılar incelenmiş ve taşınmaz üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, Roma dönemine ait liman, hamam yapısı olduğu düşünülen kalıntıların ortaya çıktığı belirtilmiştir. Söz konusu bölgedeki tarihi kalıntıların tümünün ortaya çıkarılabilmesi için Müze Müdürlüğü'nün uygun göreceği teknik ve yöntemlerle sondaj çalışmalarına parsel bütününde devam edilmesi yönünde karar alınmıştır.

Konuyla ilgili bakanlığınıza vermiş olduğumuz 2018 Aralık'taki soru önerge; "İzmir ili, Konak ilçesi Ahmetağa Mahallesinde bulunan, mülkiyeti Kaplan Mustafa Paşa Vakfına ait işhanı nitelikli taşınmazın yıkılıp yerine iş merkezi, otel, yurt, sağlık tesisi, eğitim fonksiyonları çerçevesinde inşaat yaptırılmak üzere, uzun süreli kiraya verilmesi işi kapsamında, ilgili Koruma Kurulu'nca istenilen Müze Müdürlüğü denetimindeki kapsamlı kazı çalışmaları tamamlanmış; akabinde yine ilgili Koruma Kurulu'nca alanda mevcut zemin suyunun giderilmesine ve önlenmesine ilişkin ilgili uzmanlarca hazırlanacak raporun kurula iletilmesi talep edilmiştir. Geline aşamada Kurul Kararı gereğince, alanında uzman ekip tarafından çalışmalar yürütülmekte olup çalışmaların tamamlanmasını müteakiben hazırlanacak rapor ivedilikle ilgili Koruma Kurulu'na iletilmesi halinde, 2863 sayılı Kanun, ilgili alt mevzuat ve alanın nihai sit statüsü doğrultusunda Koruma Bölge Kurulu'nda değerlendirilecektir." cevabı verilmiştir.

İzmir 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun alandaki kalıntıların Smyrna Antik Kenti Limanı yerleşimi hakkında da yeni tarihsel bilgiler verdiğini, bu nedenle yapının yerinde korunması gerektiği görüşünü vermiştir. Kurulun, tarihi yapının fiziksel, kimyasal ve biyolojik bozulmalara açık olduğunu da vurgulamasına rağmen yaklaşık 4 yıldır alanla ilgili bir çalışma başlatılmamıştır. Tarihi kalıntılar ise, önce suyla dolmuş ardından da yosun toplamıştır. Şimdi ise sazlık ve çöplük olmuştur.

Ancak alanla ilgili başlatılan çalışmaların ilerlemediği ve çalışmaların uzun bir süredir durduğu da basında yer almıştır. Hatta konuyla ilgili bakanlığınızın geçtiğimiz yıllarda suyu bo-

şaltmaya başladığı fakat rögarların tıkanıdığı gerekçesiyle tahliye işini yarım bıraktığı bunun üzerine alandaki suyu görev kapsamında olmamasına rağmen İZSU'nun boşaltmasını istediği de bilinmektedir. Ancak ilerlemeyen bu süreç nedeniyle, İzmir Valiliğinin ve büyükşehir belediyesinin hemen arka sokağında yer alan, şehir merkezinin göbeğindeki ve İzmir limanı kıyısındaki tarihi Kemeraltı çarşısının içinde yer alan bin 800 yıllık tarihi geçmişe sahip bu alanın sazlıklara ve bataklığa teslim olduğu da görülmektedir.

Bu bağlamda;

1 - İzmir 1 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınan kararda belirtildiği gibi, bir dönemin sosyo-kültürel yaşamını göstermesi ve mevcut alanda kompleks yapı olgusu olduğu anlaşılan ve 'mutlak korunması gerekli alan' olarak değerlendirilen söz konusu alanda zemin suyunun giderilmesi ve diğer gerekli çalışmaların başlanmasına rağmen sürecin ilerlememesinin nedeni nedir? Alandaki suyun İZSU tarafından boşaltılması istenmiş ancak İZSU görevi olmadığı için bunu işlemi geri çevirmiştir. Buna rağmen suyu boşaltma işleminin devam ettirilmesinin nedeni nedir?

2 - İZSU görev kapsamında olmamasına rağmen suyu boşaltabileceğini ancak bir çukur olduğu uyarısında bulunmuştur. Bu çukurun ise etrafından bir emniyet tedbirinin olmadığını belirtmiştir. İZSU bir benzeri olan Basmane Çukuru'nda su boşaltımı için kazıklı sistem uyguladığını da yetkililere aktarmıştır. Ancak hala daha su boşaltılamamıştır. Bu suyun boşaltılması noktasında çukur dikkate alınmakta mıdır? Bu çukurdan kaynaklı olası çökme riskine yönelik atılan adımlar nelerdir?

3 - İzmir'in tarihine ışık tutacak nitelikte Antik Roma döneminden kalan yaklaşık bin 800 yıllık bu alanın gün yüzüne çıkarılması için gerekli olan işlemlere başlanmadığı gibi alanda bulunan tarihi varlıklar da suyun ve sazlıkların içinde çürümeye terk edilmiş durumdadır. Alanın terk edilmiş bir vaziyette bırakılmasının nedeni nedir? Bu durum alandaki kalıntılara ne gibi zararlar vermektedir? Buna yönelik hangi çalışmalar yapılmıştır?

4 - İzmir Valiliği'nin ve büyükşehir belediyesinin hemen arka sokağında yer alan, şehir merkezinin göbeğindeki ve İzmir limanı kıyısındaki tarihi Kemeraltı çarşısının içinde yer alan bu alanın kaderine terk edilmiş ve atıl bir şekilde bırakılmasının İzmir'in turizmine etkisi nedir? Bu konuda hangi çalışmalar yapılmıştır?

5 - 'Mutlak korunması gerekli alan' olarak değerlendirilen söz konusu tarihi alanın arkeolojik çalışmalar tamamlandıktan sonra ne şekilde değerlendirilmesi öngörülmektedir?